Crynodeb o Adroddiad Bwyd Amaeth Gogledd Cymru: Ar Gyfer Timau Caffael Awdurdodau Lleol

Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at sut mae caffael sector cyhoeddus yn sbardun posibl ar gyfer newid fydd yn trawsnewid y system fwyd yng Ngogledd Cymru, trwy gydweithrediad cyflenwyr a chynhyrchwyr lleol. Mae timau caffael yn cael cyfle i ddarparu buddion economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol ac iechyd trwy gynyddu'r ystod o fwyd a diod yn lleol yn ysgolion, meithrinfeydd, cartrefi gofal a chanolfannau hamdden.

Galluogwyr

Newid meini prawf caffael

- Yn cyd-fynd â Deddf Caffael 2023 (sy'n dod i rym ym mis Hydref 2024) a Deddf Caffael Partneriaeth Gymdeithasol 2023; symud i ffwrdd o MEAT i feini prawf MAT
- Cyrchu canllawiau cyfreithiol ar brynu bwyd lleol cynaliadwy o fewn paramedrau Rheoliad Contractau Cyhoeddus 2015 drwy adroddiad 'Prynu Bwyd sy'n Addas ar gyfer y Dyfodol'.
- Cyflwyno dull 'contract a rennir' i alluogi cynhyrchwyr llai i gydweithio ar dendrau.
- Dileu bwydydd wedi'u prosesu yn gyfan gwbl o gaffael y sector cyhoeddus.

Cydweithio

- Sefydlu fforwm i swyddogion caffael y sector cyhoeddus ledaenu gwybodaeth a thrafod y materion a rennir sy'n effeithio ar eu sefydliadau yng nghyd-destun caffael cyhoeddus bwyd cynaliadwy.

Hyfforddiant

- Cynyddu hyfforddiant a meithrin gallu swyddogion caffael ar ddulliau caffael cynaliadwy e.e. ennill cymwysterau a mynychu cynadleddau trwy'r Sefydliad Siartredig ar gyfer Caffael a Chyflenwi (CIPS).

Enghreifftiau

Bath and North East Somerset (BANES) model: Lleoleiddio contractau caffael cyhoeddus yn llwyddiannus, gan symud oddi wrth gyflenwyr ffynhonnell sengl. Treialu dull 'Caffael Bwyd Dynamig'.

Cynllun Peilot Courgettes Synnwyr Bwyd Cymru Treialu llysiau agroecolegol mewn ysgolion cynradd yng Nghymru.

Roedd prosiect Peas Please Synnwyr Bwyd Cymru yn edrych ar gynyddu'r defnydd o lysiau ymhlith plant ysgol

Mae Larder Cymru wedi bod yn cydweithio ag awdurdodau lleol yn adolygu bwydlenni ysgolion, gan geisio integreiddio mwy o gynnyrch lleol i'r plât cyhoeddus

Dull Gwynedd o gaffael prydau ysgol, gan ddarparu £1.18 o werth cymdeithasol am bob £1 sy'n cael ei wario ar gynnyrch Gogledd Cymru.

Cyllid

Mae 'Cronfa Cefnogi Cwmnïau Lleol' Llywodraeth Cymru yn darparu cyllid grant i gefnogi cynhyrchwyr a chyflenwyr bwyd lleol i ddarparu bwyd lleol, cynaliadwy ac iach i ysgolion, ysbytai a sefydliadau eraill yn y sector cyhoeddus.

Ystyriaethau cysylltu system fwyd

- Meithrin cydweithrediad agos rhwng cynhyrchwyr, prynwyr a chyflenwyr y sector cyhoeddus.
- Archwilio rôl cyfanwerthwyr wrth gyflawni contractau caffael cyhoeddus.

Uchelgais Gogledd Cymru
Ambition North Wales

North Wales Agri food Report Summary: For Local Authority Procurement Teams

The report highlights how public sector procurement is a potential lever for change in transforming the food system in North Wales, through the collaboration of local suppliers and producers. Procurement teams have an opportunity to deliver economic, environmental, social and health benefits through increasing the prevalence of locally grown food into schools, nurseries, care homes and leisure centres.

Enablers

Changing procurement criteria

- Align with Procurement Act 2023 (coming into force in October 2024) and the Social Partnership Procurement Act 2023; shift away from MEAT to MAT criteria
- Access legal guidance on buying sustainable, local food within the parameters of the Public Contracts Regulation 2015 through 'Buying Food Fit for the Future' report.
- Introduce 'shared contract' approach to enable smaller producers to collaborate on tenders.
- Remove ultra processed foods entirely from public sector procurement.

Collaboration

- Establish a forum for public sector procurement officers to disseminate knowledge and discuss the shared issues affecting their organisations in the context of public procurement of sustainable food.

Training

- Increase training and capacity building for procurement officers on sustainable procurement methods e.g. attain qualifications and attend conferences through the Chartered Institute for Procurement and Supply (CIPS).

Examples

Bath and North East Somerset (BANES) model: Successful localisation of public procurement contracts, shifting away from single source suppliers. Piloting of 'Dynamic Food Procurement' approach.

Food Sense Wales Courgette Report: Piloting agroecological veg in primary schools in Wales.

Peas Please Project looking at increasing vegetable consumption amongst school children

Larder Cymru have been collaborating with local authorities review school menus, seeking to integrate more local produce onto the public plate

Gwynedd's approach to procurement of school meal's, delivering £1.18 of social value for every £1 spent on North Wales produce.

Funding

Welsh Government 'Backing Local Firms Fund' provides grant funding to support local food producers and suppliers in providing local, sustainable and healthy food to schools, hospitals and other public sector institutions.

Food system linkage considerations

- Foster close collaboration between producers, buyers and public sector suppliers.
- Explore the role of wholesalers in delivering public procurement contracts.